

ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติต่อการกำจัดขยะของประชาชนเมืองจันทบุรี
กำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

บุญชม ศรีหาราช

30 ก.ค. 2546

167058

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

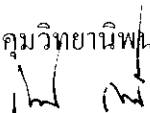
มีนาคม 2546

ISBN 974-9602-54-4

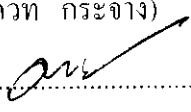
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

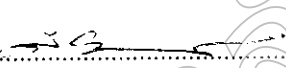
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร.โกวิท กระจ่าง)

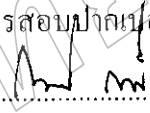
.....กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง)

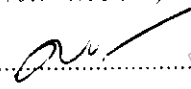
.....กรรมการ

(ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

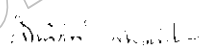
(ดร.โกวิท กระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง)

.....กรรมการ

(ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

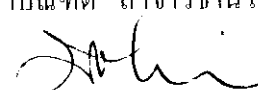
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

.....กรรมการ

(ดร.พิศมัย หอมจำปา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2546...

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. โกวิท กระจ่าง ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. สัมฤทธิ์ ชศสมศักดิ์ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ทั้งเป็นหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตรศาสตร์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำในการดำเนินการวิจัย และตลอดเวลาในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ในภาควิชารัฐศาสตรศาสตร์ อาจารย์เจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจทุกท่านที่ให้ความรู้ และคำแนะนำที่ดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ ที่ให้คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์และการใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ จุฑามาศ ชูจินดา ที่ได้ช่วยตรวจความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเครื่องมือ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ พุด สิมมาลาวงษ์ รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและแปลภาษาลาว เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องการปกครองเมืองและท่านนายบ้านในเขตเมืองจันทบุรี กำแพงนครเวียงจันทน์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ประชาชน

ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ในภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เจ้าหน้าที่หน่วยงานโครงการมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่ช่วยเหลือด้านความสะดวกและเงินทุนให้ผู้วิจัยได้ทำงานนี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนทุกคน ภรรยาและลูกทุกคนที่เป็นกำลังสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้ศึกษาและเป็นที่กำลังใจด้วยความรักและห่วงใยตลอดมาจนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

บุญชม ศรีหาราช

43912092 : สาขา : นโยบายสาธารณะ; รปม. (นโยบายสาธารณะ)

คำสำคัญ : ความรู้ / ทักษะ / การปฏิบัติ / การกำจัดขยะ / ประชาชนเมืองจันทบุรี

บุญชม ศรีหาราช : ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อการกำจัดขยะของประชาชนเมืองจันทบุรีกำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND PRACTICE ON WASTE DISPOSAL OF THE MUANG CHANTHABURI RESIDENTS, VIENTIANE MUNICIPALITY, LAOS PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC)
 อาจารย์ที่ปรึกษา : โกวิท กระจ่าง, D.Tech. Sc., ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, Ph.D., สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, Ph.D., 104 หน้า ISBN 974-9602-54-4

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อการกำจัดขยะของประชาชนเมืองจันทบุรี กำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังนี้ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางด้านการเศรษฐกิจ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และที่ตั้งของครัวเรือนของประชาชนเมืองจันทบุรี กำแพงนครเวียงจันทน์ วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ท่าน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratifies Random Sampling) จากประชาชนเมืองจันทบุรี แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านการกำจัดขยะในระดับปานกลาง โดยพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและฐานะทางด้านการเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชนที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 แต่อายุและเขตที่ตั้งของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านการกำจัดขยะที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการกำจัดขยะในระดับปานกลาง โดยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและที่ตั้งของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการกำจัดขยะที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 แต่ฐานะทางด้านการเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการกำจัดขยะที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 การปฏิบัติต่อการกำจัดขยะของกลุ่มตัวอย่างที่มีครัวเรือนตั้งอยู่เขตตัวเมืองแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างที่มีครัวเรือนตั้งอยู่เขตชานเมือง

ข้อเสนอจากการวิจัยคือ ควรมีนโยบายและโครงการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อการปฏิบัติต่อการกำจัดขยะให้แก่ประชาชนเมืองจันทบุรีและเมืองอื่น ๆ ในกำแพงนครเวียงจันทน์ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องต่อไป

43912092 : MAJOR : PUBLIC POLICY; MPA. (PUBLIC POLICY)

KEYWORDS : KNOWLEDGE / ATTITUDE / PRACTICE / WASTE DISPOSAL /
MUANG CHANTHABURI RESIDENTS

BOUNXOM SYHALATH : KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND PRACTICE ON
WASTE DISPOSAL OF THE MUANG CHANTHABURI RESIDENTS, VIENTIANE
MUNICIPALITY, LAOS PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC. THESIS ADVISORS :
KOWIT KRACHANG, D.Tech. Sc., PHAITHOON PHOTISAWANG, Ph.D., SAMRITH
YOTHSOMSACK, Ph.D. 104 P. ISBN 974-9602-54-4

The purpose of this survey research was to investigate the knowledge, attitude and practice on waste disposal of the Muang Chanthaburi residents, Vientiane Municipality, Laos People's Democratic Republic.

The variables under this study were age, education, occupation, socio-economics status, household members, and residential location.

Survey interview was undertaken by means of the interview schedule. Research samples consisted of 384 Muang Chanthaburi residents through the use of the Stratifies Random Sampling method.

The data were analyzed through the use of SPSS program and presented in the form of percentage and Chi - Square tests.

The study results revealed that most of the sample had knowledge on waste disposal at a moderate level. It was also found that only age and residential area of the sample had significant relation with knowledge on waste disposal at the level of 0.05. In regard to the attitude of the sample on waste disposal, It was also found it was at a moderate level, and it was dependent only on an income of the sample were at a significant level of 0.05. Besides, in regard to the practice of the sample of both residential location, there were different.

The recommendations drawn from the study were to systematically and continually promote knowledge, attitude and practice on waste disposal to set policies and projects to other people at Muang Chanthaburi and other districts in Vientiane Municipality.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (knowledge).....	8
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ (attitude).....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติ (practice).....	21
แนวคิดเกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52

บทที่	หน้า
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	53
องค์ประกอบแบบสัมภาษณ์.....	54
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิจัย.....	56
ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน.....	60
ทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน.....	62
การปฏิบัติต่อการกำจัดขยะของประชาชนเมืองจันทบุรี	
กำแพงนครเวียงจันทน์.....	64
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ศึกษากับความรู้ด้านการกำจัดขยะ	
ของประชาชน.....	67
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ศึกษากับทัศนคติต่อการกำจัดขยะ	
ของประชาชน.....	73
5 สรุปและอภิปรายผล.....	80
สรุปผลวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการวิจัยครั้งนี้.....	89
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	104

23	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับทัศนคติต่อการกำจัดขยะ ของประชาชน.....	76
24	ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจกับทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน.....	77
25	ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งกับทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน.....	78
26	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้และทัศนคติต่อการกำจัดขยะ ของประชาชน.....	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง..... 52
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ..... 57
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา..... 57
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพหลัก..... 58
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพรอง..... 59
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสมาชิกในครัวเรือน..... 59
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ..... 59
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามที่ตั้งครัวเรือน..... 60
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้ด้านการกำจัดขยะ..... 61
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ด้านการกำจัดขยะ..... 62
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามทัศนคติต่อการกำจัดขยะ..... 63
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทิศทางทัศนคติต่อการกำจัดขยะ..... 64
13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามการปฏิบัติต่อการกำจัดขยะ..... 65
14	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ด้านการกำจัดขยะ..... 67
15	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน..... 68
16	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน..... 69
17	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน..... 70
18	ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนกับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน..... 71
19	ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของครัวเรือนกับความรู้ด้านการกำจัดขยะของประชาชน..... 72
20	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน..... 73
21	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน..... 74
22	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับทัศนคติต่อการกำจัดขยะของประชาชน..... 75

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
2 แสดงระดับความรู้สึก.....	19
3 แสดงระดับความรู้สึก.....	19
4 แสดงสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม.....	24
5 แสดงขั้นตอนการจัดการขยะ.....	31

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University